

כ"ו אב תשע"ח, 07 אוגוסט 2018

לכבוד,

מר אורן חן	עוה"ד הדס פרבר אלמוגי	חה"כ אופיר אקוניס
מנכ"ל חברת "הארה"	יועצת משפטית	שר המדע והטכנולוגיה
היצירה 7	משרד המדע והטכנולוגיה	משרד המדע והטכנולוגיה
<u>רעננה</u>	קלרמון גאנו 3	קלרמון גאנו 3
	<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>

הנדון: חשש לתעמולת בחירות אסורה

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), ע"ר, הרינו מתכבדים לפנות אליכם כדלקמן:

1. ביום 29.07.18 התפרסמה בעיתון "גלובס" כתבתה של טל שניידר ממנה עולה כי במהלך פעילות של קייטנת מדע וטכנולוגיה המופעלת ברשויות המקומיות על ידי חברת "הארה" בסבסוד של משרד המדע והטכנולוגיה, מוצגת למשתתפים בקייטנה מצגת היכרות עם מדעני העולם- איינשטיין, דרווין, האחים רייט ועוד.

העתק הכתבה של טל שניידר "גדולי המדע: איינשטיין, דרווין, מארי קירי והשר אופיר אקוניס?" באתר "גלובס" מיום 29.07.18 מצורף כנספח א'

2. מהכתבה עולה כי אחת התמונות במצגת, לצדם של דמויות מופת אשר קידמו את המדע ונחרתו בדברי הימים של ההיסטוריה, היא של שר המדע והטכנולוגיה אופיר אקוניס, כאשר לתמונה מצורף הטקסט: "שר המדע והטכנולוגיה אופיר אקוניס חרט על דגלו את החינוך המדעי המתקדם ביותר, לילדי ישראל, כפי שלא עשה אף שר לפניו".

3. על פי הכתבה, כאשר נשאל מנכ"ל חברת "הארה", מר אורן חן האם ניתנה הנחיה למדריכי הקייטנה לציין את השר הוא ענה "יש הנחיה לתת לילדים להבין מי עומד מאחורי (השגיאה במקור, הח"מ) היזמה היפה הזו. זה מה שיש אצלנו במצגת. ואלה הן גם עובדות נכונות. כל הנושא של קייטנות המדע לא היה מתוקצב כך מעולם. אנחנו עומדים מאחורי הטקסט הזה, בואו נפרגן למי שיזם".

4. סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 (להלן: "חוק דרכי תעמולה"; "החוק"), שכותרתו "איסור שימוש במשאבי הציבור" - קובע כי לא ייעשה שימוש בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף ציבורי מבוקר.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

- סעיף 9(1) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב] מגדיר כל משרד ממשלתי כגוף מבוקר.
5. הואיל וקייטנות המדע ממומנות מתקציב משרד המדע והטכנולוגיה, הרי שהמשאבים בהם משתמשים המדריכים וחומרי ההדרכה בקייטנה מהווים "משאבי ציבור". הדבר נכון אף במידה ובמימון הקייטנות משתתפות גם המועצות המקומיות, החוסות אף הן תחת סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה בשילוב עם סעיף 9(4) לחוק מבקר המדינה. לפיכך - המדובר בפרסום אשר נעשה תוך שימוש בכספים או נכסים של גוף מבוקר.
6. לעניין הגדרת "קשר עם תעמולת בחירות" בסעיף דן, נדגיש כי בניגוד לסעיפים אחרים בחוק דרכי תעמולה, תחולתו של סעיף 2 משתרעת **בכל עת**, ללא הגבלה של תקופת זמן מתוחמת לפני הבחירות, כנאמר במפורש בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה מספר 1.1.1900¹.
7. זאת ועוד, בהנחיה מספר 1.1703 של היועץ המשפטי לממשלה מצוין כי הדגש בפרסום צריך להתייחס לפעילות המשרד כגוף, ולא לנושא משרה עצמו – היות ואין מדובר בפרסומת אישית של עובד ציבור לשם קידום מטרותיו.² הנחיה זו, וכן הנחיה מספר 1.1900 האמורה אוסרות על תיאור הישגים אישיים של המפרסם, או ייחוס הישגי המשרד הממשלתי לאדם מסוים.³
8. והנה, במקרה דן הטקסט המצורף למצגת – "שר המדע והטכנולוגיה אופיר אקוניס חרט על דגלו את החינוך המדעי המתקדם ביותר, לילדי ישראל, כפי שלא עשה אף שר לפניו" - מפאר את השר אקוניס אישית על עשייתו הייחודית ופורצת הדרך בניגוד מוחלט להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ובדרך העולה, כאמור, כדי "תעמולת בחירות" האסורה בחוק.
9. בין אם ההנחיה להוספת תמונת השר והטקסט האמור למצגת היא פרי יוזמה של חברת "הארה" ובין אם היא פרי יוזמת השר – המצגת מפורסמת בקייטנה המסובסדת מכספי הציבור, ותוך שימוש במשאבי הציבור- ולפיכך הפרסום האמור בקייטנה זו הוא אסור.
10. האיסור על שימוש בנכסי ציבור לצורך תעמולת בחירות, הוא כלל בעל חשיבות רבה להגנה על חופש הבחירות ושוויון הליך הבחירות, שלהם ממד חוקתי במשטר דמוקרטי. הוא מבטיח כי לכל המתמודדים תהיה נגישות שווה לבחור. מתן אפשרות לשר לעשות שימוש בנכסי ציבור

¹ "איסור על תעמולת בחירות במימון כספי גוף מבוקר – פרסומים המופצים על ידי משרדי הממשלה" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1900, 3 (התשע"ה).

² "השתתפות שרים בתשדירי פרסום" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1703, 1 (התשע"ג).

³ שם, לעיל ה"ש 4; שם, לעיל ה"ש 5.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

- אליהם יש לו נגישות מיוחדת מכוח תפקידו, פוגע פגיעה ממשית בזכות לשוויון, ועולה כדי הפליה לטובת נבחר הציבור העושה שימוש אסור במשאב – השר אקוניס במקרה דנן.⁴
11. בנוסף, שימוש בנכסי ובכספי ציבור לקידום עניינו האישי של השר כמתמודד בבחירות, יכולה אף להביא לכדי פגיעה קשה בטוהר המידות, בכללי המינהל התקין, ובאינטרס הציבורי.⁵
12. מתוך כך, הקו המנחה בו נקטה הפסיקה לאורך השנים הוא כי לאור הפוטנציאל הגלום בשימוש לרעה במשאבי ציבור על ידי נבחר ציבור מכהנים, יש לאמץ גישה פרשנית מחמירה על פיה, מקרים המצויים ב"תחום האפור", קרי – אינם בבירור בגדר תעמולת בחירות אסורה או מותרת, יוכרעו לרוב ככאלו המצויים בגדר תעמולה אסורה.⁶
13. אשר על כן, ולנוכח האמור לעיל, אנו סבורים כי מדובר במקרה של שימוש אסור בפרסום המקדם את האינטרס האישי והפוליטי של שר המדע והטכנולוגיה, על חשבון פגיעה באינטרס הציבורי, ותוך שימוש בכספי משלם המיסים.
14. לאור האמור לעיל, בעת זו ועד שיתבררו הסוגיות האמורות, נבקש לחדול לאלתר מהצגת השר במצגת האמורה.
15. כן, נתכבד לבקש כי תועבר לידינו אותה "הנחיה" המוזכרת בדבריו של מנכ"ל חברת הארה, מר אורן חן אשר הובאו בכתבה.
16. כמו כן, ככל שקדם לפרסום האמור מתן חוות דעת משפטית על ידי היועצת המשפטית למשרד המדע והטכנולוגיה, הגב' הדס פרבר אלמוגי, אשר נתנה גושפנקא לפרסום הנדון, נתכבד לבקש כי תועבר לידינו.
17. נבקש תגובתכם בהקדם, ולא יאוחר משבוע ימים, זאת על מנת שנוכל לבחון את המשך טיפולנו בעניין, לרבות טיפולנו המשפטי.
18. בברכה,

זהר אלטמן-רפאל, עו"ד
המחלקה המשפטית

תומר נאור, עו"ד
מנהל המחלקה המשפטית

⁴ תר"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול, פסי' 7 לפסק דינה של השופטת פרוקציה (פורסם בנבו, 8.11.2009).
⁵ שם.

⁶ תר"מ 14/20 חברי סיעת "למען התושבים" במועצת העיר רעננה נ' ראש עיריית רעננה, פסי' 45 לפסק דינו של השופט גיוראן (פורסם בנבו, 16.6.2013).